

รายงานผลการดำเนินงานการให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายและผู้ได้รับผลกระทบ จากเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

๑.ความเป็นมา

จากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ นับตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๔๗ เป็นต้นมา ทำให้เจ้าหน้าที่รัฐ ประชาชนผู้บริสุทธิ์ได้รับผลกระทบส่งผลให้สูญเสียชีวิตและทรัพย์สิน โดยเฉพาะครอบครัวที่สูญเสียหัวหน้าครอบครัว ภรรยาสูญเสียสามี บุตรชาติผู้อุปการะ และเหตุการณ์การก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ก็ยังคงมีความรุนแรงอย่างต่อเนื่อง แม้บางช่วงเหตุการณ์เบาบางลงแต่ยังคงเกิดความสูญเสีย ก่อให้เกิดความหวาดระแวง วิตกกังวล หวาดกลัว ไม่มั่นใจในชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงวิถีการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครอบครัวผู้ได้รับผลกระทบยังคงต้องการความห่วงใย และดูแลจากภาครัฐ เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจให้กับครอบครัว สามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุขและมั่นคงรัฐบาลได้ให้ความช่วยเหลือเยียวยาเบื้องต้นไปบางส่วนแล้วก็ตาม แต่ครอบครัวผู้สูญเสีย ยังคงเกิดความรู้สึกโดดเดี่ยว แม้บางครั้งมีสมาชิกในครอบครัวคอยปลอบใจและให้กำลังใจ จึงจำเป็นที่ภาครัฐต้องให้ความสำคัญ โดยการเยี่ยมเยียนและให้กำลังใจอย่างต่อเนื่อง เพื่อมิให้เกิดความรู้สึกถูกทอดทิ้งไม่ได้รับการดูแลจากภาครัฐ

การให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง โดยมีหลักเกณฑ์วิธีการช่วยเหลือเยียวยา แต่ก็ยังไม่สามารถให้ความช่วยเหลือเยียวยาได้ครอบคลุมทุกกลุ่ม โดยเฉพาะผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำจากเจ้าหน้าที่รัฐ และกลุ่มผู้ต้องหา จำเลยหรือผู้ต้องขัง กรณีผู้ต้องสงสัยที่ถูกควบคุมตัวหรือผู้คุมขังตามพรบ.กฏอัยการศึก พ.ศ.๒๕๕๗ พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.๒๕๕๘ พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ.๒๕๕๑ หรือประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และผลการดำเนินงานพบว่า เจ้าพนักงานปล่อยตัวโดยไม่มีความผิด หรือพนักงานสอบสวนสั่งไม่ฟ้อง หรือพนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้อง หรือศาลยกฟ้อง กลุ่มบุคคลเหล่านี้มีอยู่เป็นจำนวนมากซึ่งเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องเข้าไปดูแลช่วยเหลือ พื้นฟูเยียวยาให้บุคคลเหล่านั้น มีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สามารถอยู่ร่วมในสังคมอย่างปกติสุขโดยมีแนวทางและมาตรการช่วยเหลือที่ชัดเจน รวดเร็ว ต่อเนื่อง ให้ผู้ได้รับความเสียหายและผู้ได้รับผลกระทบเข้าถึงระบบการช่วยเหลือ พื้นฟูได้ง่ายโดยไม่เลือกปฏิบัติ ซึ่งจะมีผลให้ประชาชนมีทัศนคติและความเข้าใจที่ดีต่อความรับผิดชอบของภาครัฐ และเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เกิดสันติสุขอย่างยั่งยืนต่อไป

ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ได้ดำเนินการช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ภายใต้กรอบแนวทางและหลักเกณฑ์ที่สำคัญ ดังนี้

๑.๑ พระราชบัญญัติการบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๙ (๗) ได้บัญญัติให้ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) มีภารกิจหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุนให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายและผู้ได้รับผลกระทบจากการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐอันสืบเนื่องมาจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามระเบียบ กพต. กำหนดทั้งนี้ไม่ตัดสิทธิประโยชน์ที่ผู้นั้นได้รับตามกฎหมายอื่น

๑.๒ นโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล ข้อ ๑.๕ ในการเร่งนำสันติสุขและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนกลับมาสู่พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตลอดจนเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบอย่างเป็นธรรม

๑.๓ นโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๕๗ วัตถุประสงค์ของนโยบายข้อที่ ๓ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและฟื้นฟูความไว้วางใจระหว่างรัฐกับประชาชน และระหว่างประชาชนด้วยกันให้เกิดความร่วมมือในการพร้อมเผชิญ และแก้ไขปัญหาาร่วมกันโดยปรับปรุง พัฒนาระบบ และการะบวนการเยียวยาให้สนับสนุนการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ โดยกระบวนการพิจารณาช่วยเหลือเยียวยาเป็นไปโดยโปร่งใส เป็นธรรม ไม่ล่าช้า และมีระบบตรวจสอบเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการแสวงและเอื้อประโยชน์ของการเยียวยาจากทุกฝ่าย

๑.๔ ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๕๗ ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การเพิ่มประสิทธิภาพการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ การคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน การอำนวยความสะดวกเป็นธรรม การบังคับใช้กฎหมาย การส่งเสริมนำหลักศาสนาหรือยุติธรรมชุมชนในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง การเยียวยาและฟื้นฟูผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์รุนแรง

๑.๕ มติ ครม. เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ คณะรัฐมนตรีเห็นชอบให้ถ่ายโอนภารกิจการช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้แก่ ศอ.บต. โดยได้ถ่ายโอนงานต่าง ๆ คือ งานคณะกรรมการนโยบายและอำนวยการการให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบสืบเนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านงบประมาณ ด้านระบบฐานข้อมูล และด้านงานบุคลากร

๒. คำนิยาม

“เยียวยา” หมายถึง การบำบัดเพื่อบรรเทาทุกข์โดยการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับความเสียหายผู้ได้รับผลกระทบจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐจากเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุขและสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน

“ผู้ได้รับความเสียหาย” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับความเสียหายถึงแก่ชีวิต หรือร่างกายหรือจิตใจ การบังคับบุคคลให้สูญหาย รวมถึงทรัพย์สินจากการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐอันสืบเนื่องมาจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้

“ผู้ได้รับผลกระทบ” หมายความว่า ทายาทของผู้เสียหาย หรือบุคคลซึ่งได้รับความเสียหายจากการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐอันสืบเนื่องมาจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้

“ผู้ทุพพลภาพ” หมายความว่า การสูญเสียอวัยวะหรือสูญเสียสมรรถภาพของอวัยวะ หรือของร่างกายหรือสูญเสียสภาพปกติของจิตใจจนไม่สามารถทำงานได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ของคณะกรรมการการแพทย์กำหนด

“ทายาท” หมายความว่า ทายาทตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“การบังคับบุคคลให้สูญหาย” หมายความว่า การจับกุม คุมขัง ลักพา หรือกระทำการด้วยประการใดๆ ที่มีลักษณะเป็นการลิดรอนเสรีภาพในร่างกายซึ่งมีมูลน่าเชื่อว่าเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐหรือบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ได้รับคำสั่งไม่ว่าโดยชัดเจนหรือโดยปริยายจากหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีลักษณะปกปิดชะตากรรมหรือที่อยู่ของบุคคลนั้นจนเป็นเหตุให้สิทธิตามที่กำหนดไม่ได้รับการคุ้มครอง

“จังหวัดชายแดนภาคใต้” หมายความว่า จังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดสตูล และจังหวัดสงขลา

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ

๓. หลักเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือ

๑) มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๔๘ ให้ความเห็นชอบและอนุมัติหลักเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งด้านร่างกาย / ชีวิต และทรัพย์สินกับประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น กรณีประชาชนเสียชีวิตได้รับการช่วยเหลือเยียวยา ๑๐๐,๐๐๐ บาท ทูพพลภาพ ๘๐,๐๐๐ บาท กรณีเจ้าหน้าที่รัฐ เสียชีวิตได้รับการช่วยเหลือเยียวยา ๕๐๐,๐๐๐ บาท พิการ / ทูพพลภาพ ๕๐๐,๐๐๐ บาท

๒) มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๕ เห็นชอบให้ปรับปรุงหลักเกณฑ์การจ่ายเงินให้ความช่วยเหลือเยียวยา กรณีประชาชนเสียชีวิต จากเดิมได้รับ ๘๐,๐๐๐ บาท เพิ่มเป็น ๕๐๐,๐๐๐ บาท ทั้งนี้ให้มีผลตั้งแต่วันที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบเป็นต้นไป และให้ย้อนหลังครอบคลุมผู้เสียชีวิตและทูพพลภาพ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๗ เป็นต้นมา โดยส่วนที่มีผลย้อนหลังจะดำเนินการให้เสร็จสิ้นไม่ช้ากว่าปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อให้เป็นภาระด้านงบประมาณในปีหนึ่งใดเกินสมควร และให้นำจำนวนเงินที่ได้รับความช่วยเหลือไปแล้วมาหักออกจากจำนวนเต็มที่จะพึงได้รับไปด้วย

๓) มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๕ ให้ความเห็นชอบและอนุมัติหลักเกณฑ์และวิธีให้ความช่วยเหลือเยียวยาฟื้นฟูผู้ได้รับความเสียหายและผู้ได้รับผลกระทบจากความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยการเยียวยาฟื้นฟูด้านการเงินและคุณภาพชีวิตของครอบครัวผู้ได้รับความเสียหายและผู้ได้รับผลกระทบ ให้สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุขและมีคุณภาพอย่างยั่งยืน

๔) ระเบียบคณะกรรมการยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ว่าด้วยการให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายและผู้ได้รับผลกระทบจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐอันสืบเนื่องมาจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๕๕ ได้กำหนดวิธีการให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายและผู้ได้รับผลกระทบจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐอันสืบเนื่องมาจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งคณะกรรมการยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้จัดทำประกาศกำหนดอัตราความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายและผู้ได้รับผลกระทบจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐอันสืบเนื่องมาจากเหตุการณ์ความไม่สงบจังหวัดชายแดนภาคใต้

๔. ผลการดำเนินการให้ความช่วยเหลือยาเยียว

นับแต่เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นต้นมา ซึ่งทำให้มีผู้ได้รับผลกระทบที่สูญเสียชีวิต และทรัพย์สิน และถูกจับกุมคุมขัง รวมถึงการที่ประชาชนถูกกระทำโดยเจ้าหน้าที่รัฐ เป็นเหตุให้สูญเสียอิสรภาพ เกิดความรู้สึกหวาดระแวง และความรู้สึกไม่ได้รับความเป็นธรรม คอ.บต. มีความตระหนักและถือเป็นนโยบายเร่งด่วนที่สำคัญที่จะต้องดำเนินการให้ความช่วยเหลือเยียวยา พันฟูผู้ได้รับผลกระทบโดยเร็วที่สุด เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข และมีผลการดำเนินการให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ ดังนี้

๔.๑ การให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามมติคณะรัฐมนตรี 31 พฤษภาคม 2548 และ 14 สิงหาคม 2555

๔.๑.๑ ให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ ด้านร่างกาย (บาดเจ็บ/ทุพพลภาพ/เสียชีวิต) และการเยียวยาด้านทรัพย์สิน

โดยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 -2555 ได้มีการให้การช่วยเหลือเยียวยากรณีที่มีประชาชนและเจ้าหน้าที่รัฐเสียชีวิต 4,224 ราย บาดเจ็บ 7,618 ราย ทุพพลภาพ 443 ราย รวม12,285 ราย เป็นเงิน 1,432,878,723 บาท และการเยียวยาด้านทรัพย์สิน รวม ๔,๑๔๔ ราย เป็นเงิน 599,725,614.37 บาท รวมการช่วยเหลือเยียวยาตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๔๗ - ๒๕๕๕ (๙ ปี) เป็นเงิน 2,032,604,337.37 บาท ดังตารางการช่วยเหลือเยียวยากรณีการสูญเสียร่างกาย และกรณีทรัพย์สินได้รับความเสียหาย ดังนี้

ตารางที่ ๑ แสดงผลการช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบด้านร่างกาย ปี ๒๕๔๗- ๒๕๕๕

ปี งบประมาณ	เสียชีวิต			บาดเจ็บ			ทุพพลภาพ			งบประมาณ การช่วยเหลือ (บาท)
	ประชาชน	เจ้าหน้าที่ รัฐ	รวม	ประชาชน	เจ้าหน้าที่ รัฐ	รวม	ประชาชน	เจ้าหน้าที่ รัฐ	รวม	
	(ราย)	(ราย)		(ราย)	(ราย)		(ราย)	(ราย)		
2547	175	139	314	127	149	276	14	11	25	151,340,000
2548	263	126	389	254	275	529	150	19	169	126,815,000
2549	372	203	575	493	322	815	20	21	41	185,880,000
2550	606	236	842	879	637	1,516	41	20	61	229,424,000
2551	287	189	476	407	600	1,007	9	18	27	162,367,500
2552	297	196	493	542	517	1,059	14	18	32	169,026,223
2553	215	159	374	362	370	732	14	21	35	129,620,500
2554	258	168	426	436	446	882	25	12	37	141,150,000
2555	189	146	335	413	389	802	11	5	16	137,255,500
รวม	2,662	1,562	4,224	3,913	3,705	7,618	298	145	443	1,432,878,723

ที่มา : ศูนย์ปฏิบัติการเยียวยาจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสงขลา

ตารางที่ ๒ การช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบด้านทรัพย์สินปี ๒๕๔๗-๒๕๕๕

ปี งบประมาณ	ทรัพย์สิน บ้านเรือน/อาคาร/ยานพาหนะ /พืชผลเกษตร (ราย)	งบประมาณการให้ความช่วยเหลือ (บาท)
2547	10	371,758.00
2548	279	25,549,358.00
2549	338	18,519,101.00
2550	547	46,910,487.00
2551	387	110,807,753.88
2552	532	64,968,365.03
2553	495	25,610,490.14
2554	441	56,141,233.00
2555	1,115	250,847,068.32
รวม	4,144	599,725,614.37

ที่มา : ศูนย์ปฏิบัติการเยียวยาจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสงขลา

สำหรับในปีงบประมาณ ๒๕๕๖ ศอ.บต. ได้ให้การช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ กรณีความเสียหายด้านร่างกาย คือ เสียชีวิต 309 ราย บาดเจ็บ 759 ราย เป็นเงิน 183,820,000 บาท และทรัพย์สินได้รับความเสียหาย ๖๒๙ ราย เป็นเงิน 190,151,445 รวมการช่วยเหลือในปีงบประมาณ ๒๕๕๖ เป็นเงิน 388,831,445 บาท รายละเอียดดังตารางดังนี้

ตารางที่ ๓ แสดงผลการช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบด้านร่างกาย ปีงบประมาณ ๒๕๕๖

เดือน	เสียชีวิต			บาดเจ็บ			ทุพพลภาพ			งบประมาณ การช่วยเหลือ (บาท)
	ประชาชน	เจ้าหน้าที่ รัฐ	รวม	ประชาชน	เจ้าหน้าที่ รัฐ	รวม	ประชาชน	เจ้าหน้าที่ รัฐ	รวม	
	(ราย)	(ราย)		(ราย)	(ราย)		(ราย)	(ราย)		
ต.ค.55	32	25	57	30	38	68	3	0	3	21,320,000
พ.ย.55	12	12	24	44	42	86	2	6	8	32,830,000
ธ.ค.55	5	12	17	21	11	32	-	-	-	3,220,000
ม.ค.56	5	16	21	19	22	41	-	-	-	8,700,000
ก.พ. 56	10	9	19	40	23	63	1	-	1	2,030,000
มี.ค.56	14	12	26	23	13	36	0	-	-	4,930,000
เม.ย. 56	17	14	31	25	47	72	2	-	2	22,800,000
พ.ค. 56	13	18	31	27	40	67	0	-	-	21,140,000
มิ.ย.56	7	24	31	13	76	89	1	-	1	30,460,000
ก.ค.56	7	10	17	24	76	100	0	-	-	22,840,000
ส.ค. 56	15	7	22	36	55	91	0	-	-	21,550,000
ก.ย. 56	1	12	13	1	13	14	0	-	-	6,860,000
รวม	138	171	309	303	456	759	9	6	15	183,820,000

หมายเหตุ : ข้อมูล ๒๘ กันยายน ๒๕๕๖

/4.1.2.ตารางที่ 4...

ตารางที่ ๔ การช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ ด้านทรัพย์สินประจำปีงบประมาณ 2556

เดือน	ทรัพย์สิน บ้านเรือน/อาคาร/ยานพาหนะ /พืชผลเกษตร (ราย)	งบประมาณการให้ความช่วยเหลือ (บาท)
ต.ค.55	35	27,523,997
พ.ย.55	54	28,768,610
ธ.ค.55	22	506,558
ม.ค.56	7	283,845
ก.พ.56	23	1,276,867
มี.ค.56	46	4,123,367
เม.ย.56	35	3,212,729
พ.ค.56	4	611,982
มิ.ย.56	13	1,777,446
ก.ค. 56	70	23,159,358
ส.ค. 56	23	58,806,621
ก.ย.56	1	1,500
รวม	629	150,106,880

๔.๑.๒ การจ่ายเงินช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบเพิ่มเติมตามมติคณะรัฐมนตรี ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๕ กรณีประชาชนเสียชีวิตหรือทุพพลภาพ รายละ ๕๐๐,๐๐๐ บาท โดยกำหนดให้จ่ายเพิ่มเติมปีละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๕๕ ไปสิ้นสุดในปี พ.ศ.๒๕๕๘

สำหรับปีงบประมาณ ๒๕๕๖ ได้ดำเนินการจ่ายเงินเยียวยาประชาชนครั้งที่ ๓ ปี ๒๕๕๖ (ครั้งที่ ๑ ปี ขณะที่เกิดเหตุ ครั้งที่ ๒ ปีงบประมาณ ๒๕๕๕) จำนวน 2,983 ราย เป็นเงิน 298,300,000บาท(ใช้งบประมาณ สำนักงบประมาณ จำนวน ๒,๗๐๐ ราย เป็นเงิน 270,000,000 บาท และงบประมาณประจำปี ๒๕๕๖ ของศอ.บต. จำนวน ๒๘๓ ราย เป็นเงิน 28,300,000 บาท)

/สรุปการเยียวยา....

ตารางที่ ๕ สรุปผลการช่วยเหลือเยียวยาตามมติ ครม. ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๕ ครั้งที่ ๓

ที่	จังหวัด	ใช้งบประมาณจากสำนักงบประมาณ ปี พ.ศ.2556				ใช้งบประมาณ คอ.บต.ปี พ.ศ.2556				
		เสียชีวิต (ราย)	ทุพพล ภาพ (ราย)	รวม	ใช้งบประมาณ ทั้งสิ้น (บาท)	เสียชีวิต (ราย)	ทุพพล ภาพ (ราย)	รวม	ใช้งบประมาณ ทั้งสิ้น (บาท)	รวมเสียชีวิต และทุพพล ภาพ
1	ยะลา	769	105	874	87,400,000	56	11	67	6,700,000	941
2	นราธิวาส	746	76	822	82,200,000	109	41	150	15,000,000	972
3	ปัตตานี	900	19	919	91,900,000	33	23	56	5,600,000	975
4	สงขลา	85	-	85	8,500,000	-	10	10	1,000,000	95
	รวม	2,500	200	2,700	270,000,000	198	85	283	28,300,000	2,983

4.2 การให้ความช่วยเหลือเยียวยาฟื้นฟูผู้ได้รับความเสียหายและผู้ได้รับผลกระทบจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามมติคณะรัฐมนตรี 24 เมษายน 2555 (งบประมาณ 2,000ล้านบาท) โดยพิจารณาให้การช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ คือ กลุ่มประชาชนทั่วไป กลุ่มเจ้าหน้าที่รัฐ ผู้ถูกกระทำโดยเจ้าหน้าที่รัฐหรือผู้ก่อเหตุรุนแรงที่เป็นเหตุการณ์เฉพาะกรณี เช่น กรณีมัสยิดกรือเซะ เหตุการณ์ตากใบ กรณีการบังคับให้สูญหาย และกลุ่มที่ ๔ กรณีถูกควบคุมตัว หรือถูกคุมขัง หรือถูกดำเนินคดี ต่อมาปรากฏหลักฐานว่าผู้นั้นมิได้เป็นผู้กระทำผิด หรือมีการถอนฟ้อง ยกฟ้อง รวมทั้งสิ้น ๑๒,๖๖๓ คน เป็นเงิน ๑,๙47,941,303 บาท โดยมีรายละเอียดการช่วยเหลือ ดังนี้

๔.๒.๑ กรณีเหตุการณ์กรือเซะ เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2547

ประเภท	ผลการให้ความช่วยเหลือเยียวยา		
	รายละเอียด (บาท)	จำนวน(ราย)	รวมเงิน (บาท)
เสียชีวิต	4,000,000	34	126,742,500
เสียชีวิต(ประชาชน)	500,000	54	26,360,000
เสียชีวิต (เจ้าหน้าที่รัฐ)	4,000,000	2	7,000,000
รวม		90	160,102,500

/4.2.2 กรณี....

๔.๒.๒ กรณีเหตุการณ์เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2547 (เหตุการณ์ตากใบ)

ประเภท	ผลการให้ความช่วยเหลือเยียวยา		
	รายละเอียด (บาท)	จำนวน(ราย)	รวมเงิน (บาท)
กรณีเสียชีวิต	7,500,000	85	561,101,000
กรณีทุพพลภาพ	7,500,000	1	6,380,000
กรณีบาดเจ็บ			
-ผู้พิการ	4,500,000	8	33,140,000
-ผู้บาดเจ็บสาหัส	1,125,000	11	11,705,000
-ผู้บาดเจ็บปานกลาง	675,000	22	13,970,000
-ผู้บาดเจ็บเล็กน้อย	225,000	8	1,640,000
รวม		49	60,455,000
กรณีผู้ถูกดำเนินคดี	30,000	58	2,025,200
	(วันละ 400 บาท)		
กรณีผู้ถูกควบคุมตัวแต่ไม่ถูกดำเนินคดี	15,000	766	11,490,000
รวม		959	641,451,200

๔.๒.๓ กรณีสะบ้าย้อย, กรณีมัสยิดอัลฟอรคอน, กรณีวัดพรหมประสิทธิ์

กลุ่มเป้าหมาย	ประเภท	ผลการให้ความช่วยเหลือเยียวยา		
		รายละเอียด (บาท)	จำนวน(ราย)	รวมเงิน (บาท)
กรณีสะบ้าย้อย	กรณีเสียชีวิต	7,500,000	19	142,032,000
กรณีมัสยิดอัลฟอรคอน	กรณีเสียชีวิต	4,000,000	10	31,632,000
กรณีวัดพรหมประสิทธิ์	กรณีเสียชีวิต	4,000,000	3	9,825,000
	รวม		32	183,489,000

๔.๒.๔ เหตุการณ์เฉพาะกรณี

ประเภท	ผลการให้ความช่วยเหลือเยียวยารายละเอียด (บาท)	จำนวน (ราย)	รวมเงิน (บาท)
เสียชีวิต	๕๐๐,๐๐๐	๑๘๑	๙๐,๕๐๐,๐๐๐
พิการ	๓๐๐,๐๐๐	๓๕	๒๘,๐๐๐,๐๐๐
รวม		๒๑๖	๑๑๘,๕๐๐,๐๐๐

4.2.5. กรณีสูญหาย และถูกละเมิดสิทธิ์

กลุ่มเป้าหมาย	ประเภท	ผลการให้ความช่วยเหลือเยียวยา		
		รายละเอียด (บาท)	จำนวน(ราย)	รวมเงิน (บาท)
กรณีสูญหาย	มีหลักฐานฟังได้ว่าเจ้าหน้าที่รัฐเป็นผู้กระทำ	7,500,000	4	30,000,000
	น่าเชื่อว่าเจ้าหน้าที่รัฐเป็นผู้กระทำ	500,000	26	13,000,000
	รวม		30	43,000,000
กรณีถูกละเมิดสิทธิ์	เสียชีวิตมีหลักฐานฟังได้ว่าเจ้าหน้าที่รัฐเป็นผู้กระทำ	7,500,000	7	51,500,000
	น่าเชื่อว่าเจ้าหน้าที่รัฐเป็นผู้กระทำจนพิการ	4,000,000	7	21,900,000
	มีหลักฐานฟังได้ว่าเจ้าหน้าที่รัฐเป็นผู้กระทำ	7,500,000	1	7,500,000
	น่าเชื่อว่าเจ้าหน้าที่รัฐเป็นผู้กระทำ	4,000,000	2	6,200,000
	บาดเจ็บ	300,000	8	3,880,000
	รวม		25	90,480,000

๔.๒.๖ กรณีถูกจับกุมคุมขังก่อนวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๔ และไม่มีความผิด โดยให้การเยียวยาด้านจิตใจ รายละเอียด ๑๕,๐๐๐ บาท และค่าชดเชยตามจำนวนวันที่ถูกควบคุมตัว ในอัตราวันละ ๔๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท

ประเภท	ผลการให้ความช่วยเหลือ		
	รายละเอียด (บาท)	จำนวน (ราย)	จำนวนเงิน (บาท)
พ.ร.ก./กฎอัยการศึก	ไม่เกิน ๒๙,๐๐๐	๑,๐๙๒	๑๐๐,๙๔๗,๘๐๐
ป.วิอาญา	ไม่เกิน ๒๑๕,๐๐๐	๗๐๕	๒๙,๒๙๗,๕๐๐
รวม		๑,๗๙๗	๑๓๐,๒๔๕,๓๐๐

/4.2.7.กรณีเจ้า....

๔.๒.๗ กรณีเจ้าหน้าที่รัฐ ให้การช่วยเหลือเป็นเงินเพิ่มกรณีเสียชีวิตและพิการ รายละเอียด ๑๐๐,๐๐๐ บาท
ช่วยเหลือเป็นกายอุปกรณ์ และกรณีให้การช่วยเหลือนอกเหนือหลักเกณฑ์

ประเภท	ผลการให้ความช่วยเหลือ		
	รายละเอียด (บาท)	จำนวน (ราย)	จำนวนเงิน (บาท)
เสียชีวิต	๑๐๐,๐๐๐	๑,๗๓๗	๑๗๓,๗๐๐,๐๐๐
พิการ	๑๐๐,๐๐๐	๒๒๒	๒๒,๒๐๐,๐๐๐
ช่วยเหลือกายอุปกรณ์ และขาเทียม	ไม่เกิน ๒๕๐,๐๐๐	๓๔	๗,๙๒๕,๙๓๔
กรณีนอกเหนือหลักเกณฑ์		๘๓	๑๘,๘๗๔,๑๑๘
รวม		๒,๐๔๖	๒๒๒,๗๐๐,๐๕๗

๔.๒.๘ กรณีประชาชนเป็นการให้การช่วยเหลือเยียวยาประชาชนตามมติ ครม. ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๕ ที่ปรับปรุง
หลักเกณฑ์การช่วยเหลือเยียวยา กรณีเสียชีวิตและทุพพลภาพ จากการช่วยเหลือรายละเอียด ๑๐๐,๐๐๐ และ ๑๒๐,๐๐๐
บาท เป็นรายละเอียด ๕๐๐,๐๐๐ บาท และช่วยเหลือกรณีบาดเจ็บเพิ่มเติมรายละเอียด ๕๐,๐๐๐ บาท และ ๓๐,๐๐๐ บาท
ตามลำดับ

ประเภท	ผลการให้ความช่วยเหลือ		
	รายละเอียด (บาท)	จำนวน (ราย)	จำนวนเงิน (บาท)
เสียชีวิต	๑๐๐,๐๐๐	๒,๗๑๙	๒๗๑,๙๐๐,๐๐๐
พิการ	๑๐๐,๐๐๐	๒๗๕	๒๗,๕๐๐,๐๐๐
บาดเจ็บสาหัส	๕๐,๐๐๐	๑,๓๐๑	๖๕,๐๕๐,๐๐๐
บาดเจ็บ	๓๐,๐๐๐	๓,๒๒๕	๙๖,๗๕๐,๐๐๐
รวม		๗,๕๒๑	๔๖๑,๒๐๐,๐๐๐

๔.๓ การให้ความช่วยเหลือเยียวยาตามระเบียบคณะกรรมการยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ว่าด้วยการให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐอันสืบเนื่องจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.๒๕๕๕ (กพต.) ในปีงบประมาณ ๒๕๕๕ และ ๒๕๕๖ ให้ความช่วยเหลือแล้ว จำนวน ๒๒๓ ราย เป็นเงิน ๔๑,๕๓๐,๔๐๐ บาท ดังนี้

กลุ่มที่	กลุ่มเป้าหมาย	ประเภท	ผลการดำเนินงานช่วยเหลือ(1)		
			รายละเอียด (บาท)	จำนวน (ราย)	รวมเงิน (บาท)
ปีงบประมาณ 2555	กรณีช่วยเหลือเยียวยา ปู่โละปู่โย จ.ปัตตานี	เสียชีวิต	7,400,000	4	29,600,000
		บาดเจ็บสาหัส	600,000	3	1,800,000
	บาดเจ็บปานกลาง	530,000	2	1,060,000	
	ทรัพย์สินเสียหาย	396,800	1	396,800	
	รวม			10	32,856,800
	กรณีถูกควบคุมตัว และปล่อยตัวโดยไม่มีความผิด	ถูกควบคุมตัว			๔๙
	รวม			69	33,044,880

สำหรับในปีงบประมาณ ๒๕๕๖ ศอ.บต. ได้ให้การช่วยเหลือกรณีถูกกระทำจากเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งเป็นประชาชนที่ถูกจับกุม คุมขังและได้รับการปล่อยตัวโดยไม่มีความผิด ดังนี้

กลุ่มที่	กลุ่มเป้าหมาย	ประเภท	ผลการดำเนินงานช่วยเหลือ(1)			หมายเหตุ
			รายละเอียด (บาท)	จำนวน (ราย)	รวมเงิน (บาท)	
ปีงบประมาณ ๒๕๕๖	กรณีถูกควบคุมตัว และปล่อยตัวโดยไม่มี มีความผิด	ถูกควบคุมตัว	-	๑๖๔	๘,๔๘๕,๕๒๐	

๔.๔ การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ได้รับความเสียหายและผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้

๔.๔.๑ จากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เกิดขึ้นส่งผลให้เจ้าหน้าที่รัฐและประชาชน ผู้บริสุทธิ์ได้รับผลกระทบทั้งด้านร่างกาย (บาดเจ็บ/ทุพพลภาพ/เสียชีวิต) และทรัพย์สินเสียหายเพิ่มขึ้น ครอบครัวผู้ได้รับผลกระทบต้องขาดผู้พึ่งพิง บุตรธิดาขาดผู้อุปการะทั้งด้านคุณภาพชีวิต ด้านเศรษฐกิจ และด้านการศึกษา ก่อให้เกิดปัญหาสังคมและมีผลต่อสภาพจิตใจของครอบครัวผู้ได้รับผลกระทบ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้เล็งเห็นความสำคัญดังกล่าวจึงได้มอบหมายให้รองเลขาธิการ ศอ.บต.และข้าราชการ /ลูกจ้าง ของศอ.บต. และจังหวัด อำเภอก ออกเยี่ยมครอบครัวผู้ได้รับผลกระทบเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจ และติดตามคุณภาพชีวิตของผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนี้

ที่	จังหวัด	กลุ่มเป้าหมาย (ราย)	กรณี			จำนวนผู้ได้รับผลกระทบ ที่เยี่ยม (ราย)	ร้อยละ
			เสียชีวิต	ทุพพลภาพ	บาดเจ็บสาหัส		
1	ปัตตานี	1,247	761	22	442	1,225	98.23
2	ยะลา	1,256	915	88	253	1,100	87.57
3	นราธิวาส	1,486	899	69	518	1,418	95.42
4	สงขลา	196	144	3	49	192	97.95
	รวม	4,185	2,749	182	1,260	3,935	94.02

๔.๔.๒ โครงการเยี่ยมญาติวิญญานผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ศอ.บต. ได้จัดกิจกรรมโครงการเยี่ยมญาติวิญญานผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อประกอบศาสนกิจพิธีอุทิศพระสงฆ์ ณ ประเทศซาอุดีอาระเบีย ระหว่างวันที่ 5 - 19 มิถุนายน 2556 โดยมีกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับผลกระทบฯ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 ถึงปัจจุบัน จำนวน 105 คนงบประมาณดำเนินการ 7,484,760 บาท

๔.๔.๓ โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อช่วยเหลือเยียวายเด็กกำพร้า ผู้พิการและผู้สูญเสียชีวิตคู่ เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา เพื่อการสร้างสรรค์สมรรถนะในการประกอบอาชีพด้วยตนเอง และเพิ่มโอกาสในการทำงาน ทั้งในพื้นที่และในต่างประเทศปีงบประมาณ 2556 ศอ.บต. ได้ดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนและเจ้าหน้าที่รัฐที่ได้รับผลกระทบ จำนวน 824 ราย เป็นเงิน 10,000,000 บาท ดังนี้

1) การพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนและเจ้าหน้าที่รัฐ กรณีเสียชีวิต บาดเจ็บสาหัส และทุพพลภาพ โดยการส่งเสริมอาชีพให้แก่ครอบครัวผู้ได้รับผลกระทบรายละ ๑๕,๐๐๐ บาท โดยได้สนับสนุนการประกอบอาชีพ และได้ดำเนินการให้ความช่วยเหลือเยียวยาแล้วตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 – 30 กันยายน 2556 จำนวน 995 ราย เป็นเงิน 14,808,938 บาท

จังหวัด	จำแนกตามอาชีพ				รวม(ราย)	เป็นเงิน
	ค้าขาย	เกษตร	รับจ้างซ่อม	เย็บปัก		
ปัตตานี	59	20	-	10	89	1,335,000
ยะลา	204	146	4	49	404	6,018,938
นราธิวาส	107	200	5	75	387	5,730,000
สงขลา	44	61	4	6	115	1,725,000
รวม	414	427	13	141	995	14,808,938

หมายเหตุ : แยกตามประเภทของอาชีพ

2) การพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่ครอบครัวผู้ได้รับผลกระทบ จากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จากผลการสำรวจความต้องการของครอบครัวผู้ได้รับผลกระทบ ปรากฏว่า มีความต้องการ ๓ ลำดับแรก คือ ความมั่นคงด้านอาชีพและรายได้ ความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัย และการสนับสนุนเงินทุนการศึกษาแก่บุตรในครอบครัว และ ปีงบประมาณ 2556 ศอ.บต. ได้ดำเนินการช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบทุกกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยให้ให้การช่วยเหลือทั้งสิ้น 824 ครอบครัว เป็นเงิน 10,000,000 บาท

ที่	การช่วยเหลือ/ หลักเกณฑ์ (บาท)	จังหวัด									
		ปัตตานี		นราธิวาส		สงขลา		ยะลา		รวมทั้งสิ้น	
		ราย	เงิน(บ.)	ราย	เงิน(บ.)	ราย	เงิน (บ.)	ราย	เงิน (บ.)	ราย	เงิน(บ.)
1	ทุนประกอบอาชีพ 15,000 บาท	105	1,080,000	92	900,000	19	195,000	92	885,000	308	3,060,000
2	ซ่อมแซมที่พัก อาศัย 20,000	58	1,040,000	53	980,000	3	60,000	99	1,720,000	213	3,800,000
3	ทุนการศึกษา 5,000	89	125,000	85	295,000	20	60,000	109	390,000	303	870,000
	รวมทั้งสิ้น (ราย/บาท)	252	2,245,000	230	2,175,000	42	315,000	300	2,975,000	824	10,000,000

๔.๔.๔ สนับสนุนงบประมาณให้กับชมรม “ช่วยราษฎร เสริมรัฐ” ตามโครงการช่วยราษฎรเสริมรัฐ พัฒนาคุณภาพชีวิต ผู้พิการจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ งบประมาณ 950,642 บาท เพื่อดำเนินการแสวงหาอุปกรณ์ทางการแพทย์ และเครื่องช่วยคนพิการ เพื่อให้ผู้พิการดูแลฟื้นฟูให้ขวัญกำลังใจ แก่ผู้พิการและครอบครัว จำนวน 127 ราย และประสานให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมดูแลผู้พิการ ดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้พิการจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัด ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สงขลา และสตูล

๔.๔.๕ **สร้างขวัญและกำลังใจครอบครัวผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้** การเยี่ยมเจ้าหน้าที่รัฐและประชาชนที่ได้รับความเสียหายและได้รับผลกระทบ (บาดเจ็บ/ทุพพลภาพ/เสียชีวิต)จากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจแก่ครอบครัวผู้ได้รับผลกระทบ ดังนี้

(1) การมอบกระเช้าเครื่องบริโภคเยี่ยมและให้กำลังใจแก่เจ้าหน้าที่รัฐและประชาชน (บาดเจ็บ/ทุพพลภาพ/เสียชีวิต) จากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในปีงบประมาณ 2556 จำนวน ๓,๓๒๙ ราย ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสงขลา

(2) เครือข่ายอาสาสมัครประชาชนร่วมกับ ศอ.บต. ได้ร่วมกิจกรรมการเยี่ยมครอบครัวผู้ได้รับผลกระทบที่อยู่ระหว่างจัดงานบำเพ็ญกุศลผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์ความไม่สงบโดยมอบเครื่องประกอบเลี้ยงในการจัดงานศพ ทยอยละ 3,000บาท กิจกรรมดังกล่าว เริ่มเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2555 เป็นต้นมา รวม ๖๗ ราย

(3) การวางหรีดเคาศพ และร่วมกิจกรรมบำเพ็ญกุศลเจ้าหน้าที่รัฐและประชาชนที่เสียชีวิต จากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน ๒๒๗ ราย

4.5 การเปิดเวทีรับฟังความคิดเห็น ผู้ที่ถูกควบคุมตัว หรือถูกคุมขัง

ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ได้มีการลงทะเบียนผู้ได้รับผลกระทบกรณีถูกจับกุมคุมขังตั้งแต่วันที่ 21 พฤษภาคม 2555 เป็นต้นมามีผู้ถูกจับกุมคุมขัง ได้มาลงทะเบียนทั้งสิ้น 3,076 คน โดยได้ให้ความช่วยเหลือเยียวยาไปแล้ว จำนวน 2,006 ราย คงเหลือผู้ที่ลงทะเบียนอยู่ระหว่างการขอรับการจัดสรรงบประมาณ และตรวจสอบเอกสารหลักฐาน จำนวน 1,070 คน และเปิดเวทีรับฟังความคิดเห็นผู้ต้องหา จำเลยหรือผู้ต้องขัง กรณีผู้ต้องสงสัยที่ถูกควบคุมตัวหรือถูกคุมขัง ตามพระราชบัญญัติกฏอัยการศึก พ.ศ. 2457 พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินพ.ศ.2548 พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551 หรือประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และผลการดำเนินงานพบว่าเจ้าพนักงาน ปล่อยตัวโดยไม่มีคามผิด หรือพนักงานสอบสวนสั่งไม่ฟ้อง หรือพนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้อง หรือศาลยกฟ้อง

เพื่อให้การเยียวยาสู่สันติภาพและความเป็นธรรม ศอ.บต. ได้เปิดเวทีรับฟังความคิดเห็นของของกลุ่มผู้ได้รับผลกระทบกรณีดังกล่าว โดยดำเนินการแล้วจำนวน 5 รุ่น ผู้เข้าร่วมดำเนินการในพื้นที่ จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสงขลา รวม 6 รุ่น รวมผู้ได้รับผลกระทบกรณีถูกจับกุมคุมขังรวมทั้งสิ้น 1,422 คน และผลการจัดเวทีดังกล่าว ผู้ได้รับผลกระทบได้แสดงออก และเสนอความต้องการ คือ

/1) ต้องการ.....

- 1) ต้องการได้รับความเป็นธรรม การมีศักดิ์ศรี
- 2) การยอมรับในอัตลักษณ์ และวิถีชีวิตตามแนวทางศาสนาอิสลาม
- 3) การยกเลิกการใช้กฎหมายพิเศษ เช่น กฎอัยการศึก พ.ร.ก.ฉุกเฉิน
- 4) การลบประวัติสำหรับผู้ที่ไม่มีความผิด
- 5) การให้ความช่วยเหลือเยียวยาอย่างครอบคลุมทั่วถึงและมีการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างต่อเนื่อง
- 6) การเข้าจับกุมต้องมีข้อมูลชัดเจน ควรประสานผู้นำท้องที่ ผู้นำศาสนา และผู้นำท้องถิ่นก่อน
- 7) การให้ภาครัฐเร่งแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างจริงจัง

4.6 ผลการศึกษาวิจัยการดำเนินงานเยียวยาและฟื้นฟูผู้ได้รับความเสียหายและผู้ได้รับผลกระทบฯเยียวยา
โดยการศึกษาวิจัยประเมินผลการดำเนินงานเยียวยาและฟื้นฟูผู้ได้รับความเสียหายและผู้ได้รับผลกระทบอันเนื่องจาก
เหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปี พ.ศ. 2555-2556 ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และ 4 อำเภอ
ของจังหวัดสงขลา โดย ศอ.บต. ได้มอบให้ ๕ มหาวิทยาลัยในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ร่วมดำเนินการ และผลการศึกษา
สรุปได้ดังนี้

(๑) ความพึงพอใจต่อรูปแบบการช่วยเหลือเยียวยาและฟื้นฟูผู้ได้รับผลกระทบอยู่ในระดับปานกลาง และมี
ความพึงพอใจต่อการดูแลของเจ้าหน้าที่หน่วยงานรัฐในระดับมาก และเรื่องที่ควรสานต่อคือการจัดตั้งหน่วยที่รับผิดชอบ
โดยตรงในการเยียวยาและฟื้นฟูผู้ได้รับผลกระทบ

(๒) จุดแข็งของการดำเนินการเยียวยาและฟื้นฟูฯ สร้างความรู้สึกเชิงบวกให้แก่ผู้ได้รับผลกระทบมากขึ้น
ตามลำดับ ชุมชนมีการสร้างเครือข่ายเพื่อสร้างความเข้มแข็งในระดับฐานราก โดยเฉพาะการปรับตัวพัฒนาด้านความรู้ความคิด
ความรวดเร็ว และเอาใจใส่ดูแลผู้ได้รับผลกระทบ จุดอ่อน คือ รูปแบบการเยียวยาของหน่วยงานภาครัฐหลายหน่วยงานยังมีลักษณะ
ดำเนินงานแบบ Top down ยังไม่มีการวางแผนการเยียวยาอย่างเป็นระบบ กระบวนการ /ขั้นตอนการดำเนินงานเยียวยายังไม่เป็น
มาตรฐานเดียวกันทั้งในแนวตั้ง (ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด) และแนวนราบ (ระดับหน่วยงาน) เจ้าหน้าที่เยียวยายังขาด
ประสบการณ์การทำงาน ยังไม่มีการรวมศูนย์ข้อมูลที่เป็นเอกภาพหรือขาดการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงาน ยังไม่มีการนำ
ข้อมูลการเยียวยาวิเคราะห์ สังเคราะห์และจัดระบบสารสนเทศ ทำให้ขาดเครื่องมือในการพัฒนางานเยียวยา การตรวจสอบและ
ติดตามผลการดำเนินงานเยียวยาในระดับหน่วยงานและระหว่างหน่วยงานยังไม่เกิดขึ้น

(๓) อุปสรรคในการดำเนินการเยียวยาและฟื้นฟูฯ ความหวาดระแวงต่อเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ทำให้ความร่วมมือ
ในการเยียวยาระดับชุมชนเกิดขึ้นน้อย ผู้ได้รับผลกระทบไม่เข้าใจกระบวนการทางกฎหมาย การประชาสัมพันธ์ยังไม่ทั่วถึง
โดยเฉพาะกรณีที่ถูกจับกุมคุมขัง ตามกฎหมายพิเศษ ไม่กล้าแสดงตน

(๔) ข้อเสนอแนะ

๑) ใช้หลักการมีส่วนร่วมในการเยียวยาและฟื้นฟู พัฒนาความเข้มแข็งแก่ชุมชนบนพื้นฐานของศาสนาและ
วัฒนธรรม เปิดโอกาสให้ผู้ถูก พ.ร.ก. มีแนวทางต่อสู้ทางกฎหมายอย่างเป็นธรรม มีศูนย์ช่วยเหลือที่เทียบพร้อมด้วยกำลังคนใน
จำนวนที่สามารถรองรับปัญหาได้

๒) การจัดทำฐานข้อมูลผู้ได้รับผลกระทบอย่างเป็นระบบ เป็นปัจจุบัน ทันสมัย สามารถตรวจสอบได้ และมีผู้รับผิดชอบระบบฐานข้อมูลชัดเจน

๓) ปรับปรุง หลักเกณฑ์การจ่ายเงินเยียวยาให้สอดคล้องสถานะทางเศรษฐกิจ หรือตามความสามารถในการหารายได้ของกลุ่มเหล่านั้น (กรณีประชาชนถูกควบคุมตัว คุมขังและต่อมาถูกปล่อยตัวโดยไม่มี ความผิด)

๔) แนวทางการพัฒนากลไกการขับเคลื่อนการทำงานเยียวยาและฟื้นฟูฯ เช่น การพัฒนาระบบกลไกการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะองค์กรฐานรากที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับ ประชาชนในพื้นที่การบูรณาการหน่วยงานที่ดำเนินงานเยียวยาและฟื้นฟูฯ การพัฒนาระบบการสื่อสารให้เข้าถึงใจ ประชาชน และการพัฒนาระบบการทำงานของผู้ปฏิบัติงานเยียวยาให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

ผลการศึกษาริวิจัยข้างต้นทำให้ได้ข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพ การให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบและตอบสนองเป้าหมายของนโยบายที่กำหนดไว้
